

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: 11-12 oktober 2016.....

Universitetssjukhuset Örebro
Sjukhus

Örebro
Ort

Gastroenterologi
Klinik

Jesper Persson.....
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

Basinspektionens text

Sjukhuset i Örebro har ett upptagningsområde på 280 000 invånare för länsövergripande uppdrag och 180 000 i det primära upptagningsområdet.

Denna inspektion omfattar internmedicin och gastroenterologi i Örebro.

Medicinkliniken är sektionerad i fem sektioner, gastroenterologi, hematologi, njurmedicin, endokrinologi/diabetes och allmän internmedicin. Kardiologi/lungmedicin, neurologi och reumatologi utgör egna kliniker. På sjukhuset finns thoraxkirurgi/kärlkirurgi och PCI dygnet runt.

Verksamhetsområde internmedicin har för närvarande 42 vårdplatser. Hjärtlungkliniken har 25 + 21 vårdplatser. Det finns en geriatrisk klinik med 34 vårdplatser.

Verksamheten är tillräcklig allsidig avseende patientsammansättning och sjukdomspanorama för att målbeskrivningens krav skall kunna uppfyllas.

Tillflödet av patienter till akutmottagningen har ökat och därmed också arbetsbelastningen på medicinkliniken.

Det finns övergripande skriftliga riktlinjer från regionen hur ST-utbildningen skall genomföras och utvärderas, vilka överensstämmer med författningen.

Samf_bed_Gastroenterologi_Örebro

Gastroenterologi

Patientunderlaget är tillräckligt stort för att erbjuda ett sjukdomspanorama inom gastroenterologi som motsvarar målbeskrivningen för den gastroenterologiska specialiteten. Gastro ligger organisatoriskt som en sektion inom Medicinkliniken. Sektionen har sex vårdplatser, en väl fungerande mottagning samt välutbyggd och allsidig endoskopiverksamhet.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Basinspektionens text

Det finns 39 specialister inom verksamhetsområde internmedicin varav flertalet är specialister inom ytterligare en invärtesmedicinsk specialitet. Tolv av specialisterna är disputerade. Kliniken har för närvarande 8 ST-läkare. Alla handledare har genomgått handledarutbildning. Det finns en specialistkompetent studierektor inom basspecialiteten internmedicin med flexibel tid uppgående till 10-20 % av sin arbetstid för uppdraget. Det finns riktlinjer för ST-handledaruppdraget och uppdragsbeskrivning för ST-studierektor. Studierektor deltar i utformningen av de individuella utbildningsprogrammen i samarbete med ST-läkarnas handledare.

Gastroenterologi

Det finns god kompetens inom sektionen med för närvarande sju specialister. Instruktion och handledning är adekvat. Efter ett generationsskifte med tidigare för få specialister har man nu lyckats få en adekvat bemanning. Det finns tre ST läkare inom gastroenterologi som dessutom är specialister i internmedicin. Två av de ST läkare som genomgår utbildning i allmän internmedicin är planerade för tillägg av gastroenterologi. Alla ST läkare har handledare som genomgått handledarutbildning. Det finns mycket god vetenskaplig kompetens på sektionen med disputerade läkare. I övrigt se basinspektionens text ovan.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

C Lokaler och utrustning

Basinspektionens text

Utrustningen för diagnostik och behandling är adekvat. Alla ST-läkare har tillgång till egen fast arbetsplats med dator i en gemensam lokal. Jourrummen har ordinär hotellstandard. På det medicinska biblioteket finns tillgång både till Region Örebro läns- och Örebro Universitets databaser och tidskrifter. Allt detta kan nås via intranätet. Sjukhuset tillhandahåller också uppdaterade adekvata behandlingsrutiner via nätet. Kliniskt beslutsstöd i form av Up to Date finns tillgängliga.

Gastroenterologi

Slutenvård, mottagning samt endoskopienhet är bra utrustade. I övrigt se ovan

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Basinspektionens text

ST-läkarna har individuella utbildningsprogram som följs i möjligaste utsträckning. Utbildningen omfattar placeringar inom klinikens alla sektioner och därutöver placeringar inom kardiologi/lungmedicin och neurologi. Samtliga ST-läkare i invärtesmedicin uppmuntras att under 6 månader tjänstgöra vid något av länsdelssjukhusen inom Örebro läns landsting. Det ges likaså möjlighet att randutbilda sig inom infektion, reumatologi och intensivvård.

Primär jouren omfattar cirka en vecka (dag eller natt) och ett helgpass i månaden.

ST-läkarna deltar i mottagningsverksamheten kopplad till sina tjänstgöringar inom respektive enhet. Utbildningen är upplagd utefter målbeskrivningen. Hela utbildningen i invärtes medicin kan genomföras på sjukhuset.

Gastroenterologi

ST-läkarna har detaljerade och specificerade individuella utbildningsprogram som i detalj följer specialistföreningens målbeskrivning. Alla ST-läkare har först specialistkompetens inom allmän internmedicin innan de påbörjar sin utbildning inom gastroenterologi. Redan inom sin utbildning i allmän internmedicin introduceras ST-läkarna även i sin blivande tilläggspecialitet. Det föreligger en obalans mellan jouruppdraget på medicinkliniken, forskningsuppdrag samt klinisk tjänstgöring på gastrosektionen som inskränker på utbildningstiden på gastrosektionen. Det erbjuds tre månaders extern randning på Huddinges levertransplantationsenhet för de som vill fördjupa sig inom hepatologi. Varje vecka genomförs storrund på gastroavdelningen med kliniska falldiskussioner.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

EHandledning och uppföljning

Basinspektionens text

Varje ST-läkare har en personlig handledare.

Några av ST-läkarna dokumenterar sina handledarsamtal. Handledartiden är schemalagd till en timme varje vecka. Uppföljningen av ST-läkarnas sidoutbildning genomförs ej konsekvent.

ST-läkarnas kompetens utvärderas i ST-kollegium två gånger om året, vilket leds av studierektor. Inför dessa genomför ST-läkarna en självskattning. När det gäller övriga kända

instrument till exempel medsittning för kompetensbedömning, så användes dessa sporadiskt. Utbildningsklimatet upplevs som gott av ST-läkarna.

Gastroenterologi

Utöver den allmänna struktur som finns för utbildningen inom allmän internmedicin så planerar gastrosektionen också att använda externbedömning av endoskopikompetensen tillsammans med Uppsala. Det sker en kontinuerlig uppföljning av ST läkarnas kompetens. Sektionen är så pass liten att kommunikationsvägarna är korta och samarbetet välfungerande. Befintliga beprövade och etablerade metoder för kompetensutveckling används inte strukturerat.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

F Teoretisk utbildning

Basinspektionens text

Obligatoriska kurser och övrig externutbildning är inplanerade i ST-läkarnas utbildningsplaner. Internutbildning sker regelbundet två timmar varje vecka. En eftermiddag i månaden arrangeras temaföreläsningar för ST-läkarna baserad på ST-läkarnas egna önskemål. Tid för självstudier finns motsvarande två timmar per vecka. Externa kurser tillåts inte för närvarande av besparingsskäl, förutom de obligatoriska SK-kurserna.

Gastroenterologi

Den nuvarande restriktiva inställningen till externa kurser är något mindre enligt de intervjuade ST läkarna, som upplever att de får bevista de kurser som de behöver. Dessa finns specificerade i de individuella utbildningsprogrammen

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Basinspektionens text

Kliniken är forskningsintensiv med ST-läkare som har forskningsprojekt av olika slag. Dessutom erbjuds kurser i vetenskapsmetodik. Tid finns avsatt för projektarbeten i ST-kontrakten. För samtliga ST-läkare är det dessutom obligatoriskt att genomföra ett kvalitetsarbete i enlighet med målbeskrivningens krav.

Gastroenterologi

Den vetenskapliga ambitionsnivån är hög på gastrosektionen och ett flertal ST läkare har eller kommer att erbjudas forskningsprojekt i syfte att uppnå disputation.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Basinspektionens text

Självständigt ansvar för ST-läkarna och återkoppling under ronder varierar mellan de olika enheterna. Det finns ingen klinikintern struktur för kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens och ledarskapskompetens. ST-läkarna har själva uppdrag som handledare till AT-läkare och medicinstudenter, dock ej med konsekvent bedömning eller uppföljning. ST-läkarna tilldelas ibland administrativa uppgifter.

Gastroenterologi

Se ovan

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

Styrkor

Styrkor/ Basinspektionens text

- Medicinkliniken i Örebro innehåller ett brett internmedicinskt patientklientel med ett heltäckande sjukdomspanorama
- En omfattande informationsmapp innehållande bland annat ett trevligt utformat informationshäfte välkomnar nya medarbetare på kliniken
- Kliniken har också en tydlig ambition att ge ST-läkarna en bred internmedicinsk kompetens genom en tydligt sammanhållen invärtesmedicinsk klinik med god samverkan mellan sektionerna och närliggande specialiteter såsom hjärt/lungkliniken
- I ST-läkarnas tjänstgöring ingår 6 månaders placering på medicinklinikerna i Lindsberg eller Karlskoga vilket ger erfarenhet inom det oselektade invärtesmedicinska området
- Ändamålsenliga lokaler
- Det finns mycket goda möjligheter till vetenskaplig kompetensutveckling med många disputerade specialister
- Detaljerade utbildningsprogram för varje ST-läkare som följs i de flesta fall
- Även vikarierande underläkare erbjuds en namngiven handledare under hela tjänstgöringen
- ST-läkarna får god mottagningserfarenhet inom varje enhet
- Gott utbildningsklimat
- Väl fungerande omhändertagandet på kliniken av invärtesmedicinska patienter utan tydlig enhetstillhörighet

Styrkor/ Gastroenterologi

- Utmärkt, allsidig endoskopiverksamhet även utnyttjande av moderna modaliteter (ex endoskopiskt ultraljud)
- Hög vetenskaplig ambitionsnivå med god vetenskaplig handledarkompetens
- Liten sektion med nära samarbete mellan specialisterna och ST läkarna.
- Varje vecka genomförs stor rond där kliniska frågeställningar tas upp
- Externbedömning av endoskopikompetens planeras när ST läkarna blir färdiga.
- God återväxt av blivande specialister inom gastroenterologi med tre ST läkare och två blivande ST läkare

Förbättringspotential

Förbättringspotentialer/Basinspektionens text

- Avsatt tid för självstudier bör struktureras, exempelvis genom inläsning i anslutning till egen handläggning av ett aktuellt remissfall
- Uppföljningen av kompetensnivån hos ST-läkarna bör säkerställas enligt målbeskrivningens krav
- ST-läkarnas eget ansvar för sin kompetensutveckling behöver tydliggöras
- Både positiv och negativ feedback bör ses som en naturlig återkoppling i handledningen och i det dagliga arbetet. För att ta hjälp i detta arbete kan man

utnyttja ST-läkarnas egenskattning, medsittning eller liknande

- Kompetensutvecklingen hos ST-läkarna bör kontinuerligt dokumenteras genom införande av "loggbok" eller liknande som följer målbeskrivningen
- Sidoutbildningen kan följas upp bättre genom användande av den befintliga mallen som finns för ST-läkare
- Nuvarande jouråtagande på sjukhusets olika kliniker, framför allt nattetid bör ses över och omfördelas. Snedbelastningen på medicinkliniken påverkar utbildningens innehåll och kvalitet negativt liksom rekrytering av nya ST-läkare
- Fler ST-tjänster bör inrättas på medicinkliniken för att säkerställa successionen och öka antalet läkare som är kompetenta att vara mellanjour
- Huvuddelen av de mest akuta tillstånden på akutmottagningen är av internmedicinsk natur. Rimligen bör uppdraget för akutkliniken samordnas med medicinklinikens uppdrag såväl dag- som nattetid
- Etablerade metoder för att följa ST-läkarnas utveckling såsom till exempel medsittning utnyttjas ej till fullo
- En strategisk viktig investering för framtiden är att satsa på ST-läkarnas kompetenshöjning och möjlighet att delta i externa kurser. Att enbart erbjuda SK kurser är otillräckligt.
- Samarbetet med medicinklinikerna på de två andra sjukhusen i landstinget kan förbättras betydligt med ett ömsesidigt utbyte även på specialistnivå, vilket även skulle höja utbildningsvärdet för ST-läkarna på samtliga ställen.

Förbättringspotentialer/ Gastroenterologi

- Jouråtagandet bör vara mindre under extern finansierad forskningstid
- Etablerade metoder för kompetensutveckling och progression inom specialiteten bör struktureras.
- I ö se basinspektionens text ovan